

A Qualitative Study of International Students' Experiences of Studying At The University of Kurdistan

Yahya Asaadi¹, Jamal Salimi^{*2}, Nematollah Azizi³, Naser Shirbagi⁴

پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۱۰/۱۶

دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۴/۰۲

Accepted Date: 2024/01/06

Received Date: 2023/06/23

Abstract

The narrative experiences of international students from foreign universities have addressed a vital aspect of their studies in international environments. These experiences play an important role in cultural exchange and the promotion of higher education. In addition to raising awareness about the challenges and opportunities presented by a new culture, the academic experiences of international students at foreign universities have been proposed as a crucial step toward internationalizing education. Studying at foreign universities exposes students to a variety of educational environments and provides them with diverse learning approaches, ideologies, and perspectives. This experience not only helps promote individuals' educational and research skills but also has a deeper and broader impact on the cultural and social development of students.

The present study provides a comprehensive review of the experiences of foreign students at Kurdistan University. According to the latest 2021-22 results from the USA News Institute, Kurdistan University achieved a ranking of 13th among the country's comprehensive universities and 1434th among the world's leading scientific institutions. The main objective of this study is to understand the meaning of studying and the application methods used by foreign students at the university. As sub-stories, this survey examines in detail the life and educational experiences of students and attempts to understand the different dimensions of education at Kurdistan University from the perspective of students' daily personal lives. Using a narratology approach, this study examined the life experiences of 14 participants selected through Malachi's sampling technique from the foreign student population. To select individuals for this study, criteria such as at least two years of prior study at Kurdistan University were

1. PhD Candidate in Educational Science, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran.

2. Associate Professor in Educational Science, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran.

*Corresponding Author:

Email: J.Salimi@uok.ac.ir

3. Professor in Educational Science, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran.

4. Professor in Educational Science, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran.

considered, along with experiences and memories to express during their periods studying abroad. To collect data, a narrative interview charter was used in an episodic manner. This type of interview is designed to evoke and retrieve participants' past experiences in the form of short narratives, presented during dialogue. Then, analysis and coding of the interview transcripts were done using the three-step theoretical coding method (open, axial, and selective).

The present study also examined the experiences of 14 foreign students at Kurdistan University. Text analysis of the interviews was carried out, resulting in 208 open codes, 34 axial codes, and 10 selective codes. These codes included personal growth, personal skills development, job opportunities, travel and discovery, optimism about studying abroad, collectivization of the academic process, communication barriers, cultural shocks, and challenges to academic reputation. From the participants' experiences, it became clear that foreign students tend to categorize their experiences as either pleasant or unpleasant. Some believe that studying abroad is an unparalleled experience that, in addition to benefiting society and their home country, allows students to foster individual development, explore the new world, develop personal skills, and improve job opportunities. This experience plays an important role in personal growth, improving social and economic conditions, and transforming worldviews across different student societies. The positive economic and social impacts of this experience indicate an investment in the future of students. Promoting individual skills and increasing the knowledge level of these students will not only have personal effects but will also help improve social and economic conditions.

Considering the increasing importance of international student recruitment, it is essential to give special attention to the issue of sociocultural integration. In interviews with international students, there are clearly some problems in their connections with Iranian students, faculty, and staff. These relationships are influenced by various cultural factors such as values, traditions, habits, and beliefs. Cultural shock is a fundamental element in this process, arising from differences in values and traditions between the societies of origin and destination. This shock plays an important role in people's interactions with a variety of factors such as climate, language, social roles, behavioral rules, and communicative tensions. In the face of the challenges of cultural adaptation, it is important for the academic community to provide support and facilitation. Positive actions and support from Iranians and the people of Kurdistan toward international students can lead to the creation of dialogue and discussion panels among university community members. These panels not only help to improve the integration process but also help to address issues associated with cultural shock.

Another finding indicated that the majority of the international students interviewed expressed considerable dissatisfaction with the attitudes and administrative procedures of the organization. With the increasing importance of attracting foreign students as a national priority and the potential negative effects of any administrative barriers on the future of higher education in the country, it seems necessary for the

authorities to provide justification on various aspects of this sensitive subject. It is also recommended to conduct special training courses to improve the communication and cognitive skills of officers. On the other hand, if foreign students' academic institutions are introduced to social regulations, civil laws, and civil rights laws in Iran, these should be seriously considered by the relevant organizations and institutions, including municipalities, immigration police, passport administration offices, and ministries of foreign affairs. In some cases, sufficient information about the details of amenities such as dormitories, hostels, student buses, etc. was not provided to international students before they entered the university. This has led to discontent among some students. These students, on the other hand, face considerable challenges and barriers in accessing information and communication technology, all of which relate to the externally-organized problems of Kurdistan University.

It should be noted that from the viewpoint of the interviewees, the educational activities of the Persian Language Teaching Center, the abilities of non-Persian speaking faculty, play an important role in conveying a positive image of the university before international students' admission. Additionally, the warm reception of foreign students by people in the region has increased their satisfaction with being present in Kurdistan province. On the other hand, the professional and friendly behavior of many professors and employees at the University of Kurdistan has created a positive impression of the university. Cultural similarities between the people of Sanandaj and a number of neighboring countries have also led to a sense of rapport among the students.

Given the increasing population of international students and the growing competition among countries to attract these students, the authorities of higher education in Iran must pay special attention to providing adequate conditions for the sociocultural integration and residency of international students. This is because international students can serve as sources of future skilled labor.

Keyword: Studying Abroad؛ International Students؛ Narrative Inquiry؛ Higher Education؛ Educational Migration

مطالعه کیفی دانشجویان بین‌المللی از تحصیل در دانشگاه کردستان: پژوهش روایتی

یحیی اسعدی^۱، جمال سلیمی^۲، نعمت اله عزیزی^۳، ناصر شیربگی^۴

چکیده

پژوهش حاضر یک بررسی جامع از تجارب دانشجویان خارجی در دانشگاه کردستان را ارائه می‌دهد. هدف اصلی این پژوهش، درک چگونگی معنابخشی به رویدادهای تحصیل و نحوه بیان آن توسط دانشجویان خارجی است. این پژوهش با رویکردی تفسیری و راهبرد روایت پژوهی به بررسی روایت‌های ۱۴ نفر از مشارکت‌کنندگان که با استفاده از فن نمونه‌گیری هدفمند و ملاکی از میان دانشجویان خارجی انتخاب شده بودند، می‌پردازد. برای گردآوری داده‌ها، از یک منشور مصاحبه روایتی استفاده شد. تحلیل و کدگذاری متن گفتارهای مصاحبه با استفاده از روش کدگذاری نظری سه مرحله‌ای (باز، محوری و گزینشی) انجام شد. تحلیل مصاحبه‌ها به ۲۰۸ کد باز، ۳۴ کد محوری و ۱۰ کد گزینشی منتج شد که متضمن مواردی چون رشد فردی، توسعه مهارت‌های شخصی، تقویت فرصت‌های شغلی، سفر و اکتشاف، خوش‌بینی نسبت به تحصیل در خارج، کالایی شدن فرایند تحصیل، موانع ارتباطی، مشکلات رفاهی، شوک فرهنگی و تصویر دانشگاهی است. با توجه به تجارب مشارکت‌کنندگان، آشکار شد که دانشجویان خارجی تمایل دارند تجارب خود را به دو دسته خوشایند و ناخوشایند دسته‌بندی کنند. ضمن اینکه جمعیت دانشجویان بین‌المللی به سرعت در حال افزایش است، نظام آموزش عالی در ایران باید به مشکلات و نیازهای این دسته از دانشجویان توجه جدی مبذول نماید. از این‌رو، راهبردهایی مانند ارائه مشوق‌های مادی و معنوی، ارتقاء تسهیلات فرهنگی، رفاهی و کنسولی توصیه می‌شود. همچنین بهره‌گیری از آموزه‌های تجارب کشورهای موفق در زمینه جذب و نگهداشت دانشجویان بین‌المللی بسیار ضروری به نظر می‌رسد.

کلید واژه‌ها: تحصیل در خارج، دانشجویان خارجی، روایت پژوهی، آموزش عالی، مهاجرت تحصیلی

۱. دانشجوی دکتری آموزش عالی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران

۲. دانشیار برنامه‌ریزی درسی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران.

* نویسنده مسئول:

۳. استاد برنامه‌ریزی آموزشی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران.

۴. استاد مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران.

مقدمه

با پدیده جهانی شدن اقتصاد، فرهنگ و فناوری در حال حاضر، بین‌المللی‌سازی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، منجر به توسعه روند روندهای آموزشی و در نتیجه، جلب دانش‌آموختگان با توانمندی‌های بین‌المللی شده است. این امر نه تنها به رشد پیوسته حوزه آموزش مرتبط است، بلکه نقش برجسته دانشجویان بین‌المللی در توسعه و تأثیرگذاری در حوزه‌های مبدأ و مقصد از لحاظ فرهنگی و اقتصادی را هم به همراه داشته است. این انتقال مزایای جذب دانشجویان بین‌المللی، به‌ویژه در زمینه‌های توسعه فردی و اثرگذاری در پیشرفت و توسعه جوامع مبدأ و مقصد را به‌وضوح نمایان می‌سازد (Tamrat and Teferra, 2018).

بین‌المللی‌سازی آموزش عالی یکی از راهبردهای آموزشی جهانی است که امروزه دیگر یک گزینه نبوده، بلکه یک اضطرار است (Asaadi et al., 2022). جذب و پذیرش دانشجویان بین‌المللی از جمله مهم‌ترین جنبه‌های بین‌المللی‌سازی است که دانشگاه‌های خارجی و برخی دانشگاه‌های داخلی به آن توجه ویژه‌ای دارند. این علاقه نه تنها به منافع اقتصادی، توسعه‌ای، و دیپلماسی مرتبط است، بلکه برای جوانان دانشجو نیز به‌عنوان یک فرصت فرهنگی، اجتماعی، و سازمانی حائز اهمیت است. در سال ۲۰۰۰، حدود ۱/۶ میلیون دانشجوی بین‌المللی در خارج از کشور^۱ تحصیل می‌کردند که ۷۰ درصد از آن‌ها تنها در پنج کشور مشغول به تحصیل بودند. این پنج کشور میزبان اصلی ۴۵ درصد از این دانشجویان را در سال ۲۰۲۲ جذب کرده‌اند. تا سال ۲۰۲۲، این تعداد به بیش از ۶/۴ میلیون افزایش یافته است و این رشد نه تنها نمایانگر افزایش جمعیت دانشجویان بین‌المللی است، بلکه به چندین کشور در حال ظهور نیز گسترش یافته است. کشورهایی مانند شیلی، هلند، آلمان و فیلیپین نیز به‌سرعت در حال تبدیل شدن به مقاصد محبوب برای دانشجویان بین‌المللی هستند. شیلی و هلند با ارائه بورسیه‌ها و برنامه‌های کاری پس از فارغ‌التحصیلی، رشد چشمگیری در جذب این دانشجویان داشته‌اند. آلمان و فیلیپین نیز به ترتیب با جذب بیش از ۲۴ هزار و افزایش ۵۲ درصدی تعداد دانشجویان بین‌المللی در سال ۲۰۲۲، توجهات زیادی را به خود جلب کرده‌اند. (ApplyBoard, 2023).

تردیدی در مورد اینکه بین‌المللی‌سازی آموزش عالی به‌سرعت در حال افزایش است و جغرافیای آن را تغییر می‌دهد، وجود ندارد. این پدیده مزایا و چالش‌های جدید زیادی را برای دولت‌ها و سیاست‌گذاران جهانی به همراه دارد. ایران در زمینه علمی در سال‌های اخیر فاصله زیادی را با کشورهای هم‌تراز خود مثل مالزی و ترکیه داشته است. برنامه‌ریزی صحیح برای جذب دانشجویان خارجی حتی از کشورهای اسلامی نیز می‌تواند تأثیرات گوناگونی از نظر علمی، فرهنگی و اقتصادی برای کشور و مؤسسات آموزش

عالی به همراه داشته باشد. یکی از جلوه‌های بین‌المللی‌سازی آموزش عالی، پذیرش دانشجویان خارجی است که می‌توان با بهره‌گیری از تجارب آنان، کیفیت و سیاست‌های آموزش عالی را بهبود بخشید. ایران با بیش از ۵۲۱ دانشگاه و مؤسسه آموزش عالی^۱، از جمله ۱۰۲ دانشگاهی که دانشجویان بین‌المللی را می‌پذیرند، یک مقصد تحصیلی پراکنده است. مدارک دانشگاهی ایران به‌عنوان یکی از قابل قبول‌ترین مدارک توسط کارفرمایان در سراسر جهان شناخته می‌شود. این کشور با ارائه امکاناتی چون تحصیل و اقامت رایگان برای دانشجویان ممتاز، کیفیت بالای آموزش، هزینه زندگی معقول، تنوع اقلیمی و فرهنگی، حمل‌ونقل ارزان، و جاذبه‌های گردشگری زیاد، به‌عنوان یکی از مقاصد پرطرفدار جهان برای تحصیل شناخته می‌شود (Ministry of Science, Research and Technology of the Islamic Republic of Iran, 2023). با وجود اینکه ایران از سال‌های گذشته میزبان تعداد زیادی از دانشجویان بین‌المللی بوده است، متأسفانه برخی از تجارب ارزشمند این دانشجویان به‌صورت جامع مورد بررسی قرار نگرفته است. از این رو، اهمیت بررسی تجارب زیسته دانشجویان بین‌المللی از تحصیل در ایران به‌طور بیشتری به‌اهمیت موضوع افزوده شده است.

در زمینه تجارب تحصیلی دانشجویان بین‌المللی در ایران، پژوهش‌های محدودی صورت گرفته است که در ادامه به بررسی مهم‌ترین و مرتبط‌ترین آن‌ها پرداخته می‌شود.

یمینی و همکاران در مقاله‌ای در سال ۱۳۹۳، وضعیت تحصیلی، ایمنی، اقتصادی و اجتماعی-فرهنگی دانشجویان خارجی دانشگاه‌های دولتی ایران را در سال تحصیلی ۹۲-۹۳ بررسی کردند. یافته‌ها نشان داد ۸۰٪ دانشجویان مشروط نشده‌اند. مشکلات زبانی، انگیزه و دشواری دروس از دلایل افت تحصیلی بود. بیشتر دانشجویان وضعیت اقتصادی متوسط تا بالا داشتند و تبعیض از سوی دانشجویان ایرانی را تجربه کرده بودند (Yamani et al., 2022).

نیکنام در پژوهشی درباره تجارب دانشجویان خارجی دوره دکتری در ایران، به این نتیجه رسید که علی‌رغم اینکه تجارب این دانشجویان از تحصیل در ایران به‌طور کلی منفی نبوده است، اما آن‌ها نتوانسته‌اند ارتباط بین فرهنگی موفق‌تری برقرار کنند و با فرهنگ ایران سازگار شوند. همچنین مسیر تحصیلی این دانشجویان نتوانسته نقش مؤثری در شکل‌گیری هویت آکادمیک آن‌ها ایفا کند. (Niknam, 2019).

سعیدی نیز در پژوهشی با عنوان «غریبه‌های قریب» به بررسی تجارب زیسته دانشجویان افغانستانی در ایران پرداخته و بیان می‌دارد که موقتی پنداشتن حضور میلیونی اتباع افغانستان در چهار دهه گذشته به‌عنوان مسئله‌ای اجتماعی، بستر ساز چالش‌های متعددی برای هر دو طرف شده است. محقق به‌دنبال فهم

۱. شامل دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی، غیر دولتی، غیر انتفاعی و وابسته دولتی می‌شود.

دلالت‌های موقعیتی پاندمیک کرونا بر تجربه زیسته دانشجویان در چارچوب کلی‌تر وضعیت مهاجران افغانستانی ساکن ایران است (Saidi, 2020).

همچنین سلطانی و همکاران ایشان به بررسی مسائل و چالش‌های دانشجویان بین‌المللی در دانشگاه یزد پرداختند. تحلیل داده‌ها شش بُعد اصلی مسائل دانشجویان بین‌المللی را که شامل چالش‌ها، راهبردها، شرایط محیطی، ویژگی‌های زمینه‌ای و پیامدها بود، شناسایی کرد (Soltani et al, 2020).

در پژوهشی دیگر اصغری در زمینه تجربه زیسته دانشجویان ایرانی در دانشگاه‌های بلژیک، با رویکردی پدیدارشناسانه نشان داد که تجارب شامل مزیت تحصیل و چالش‌ها هستند. تجربه تحصیل تأثیرات مثبتی بر توسعه مهارت‌های علمی، ارتقای توانایی‌های فرهنگی، افزایش فرصت اشتغال و ارتقای توانایی فردی داشته است (Asghari, 2022).

بارخدا و همکاران نتایج پژوهش خود را در قالب پنج مفهوم اصلی شامل چالش‌های فرهنگی، چالش مالی، چالش زبان فارسی، چالش قوانین و مقررات و چالش تجهیزات و فضای آموزش دسته‌بندی کرده‌اند. این محققین پیشنهاد کردند که در مرحله اول، برای پذیرش دانشجویان خارجی، توجه به استقرار تمامی فناوری‌ها با بهترین و آخرین متدها در نظام آموزش عالی کشور متمرکز شود (Barkhoda et al, 2023). سوبکوویاک در مقاله خود اثر سفرهای تحصیلی خارج از کشور بر توانایی بین فرهنگی دانشجویان را بررسی کرده است. یافته‌ها نشان می‌دهد این سفرها لزوماً فرصت‌های کافی برای غوطه‌وری دانشجویان در فرهنگ محلی را فراهم نمی‌کند. با این حال، تعامل با دانشجویان بین‌المللی و محلی موجب مواجهه دانشجویان با فرهنگ‌های متفاوت و چالش در قضاوت‌های فرهنگی آن‌ها می‌شود. در مجموع، سفرهای تحصیلی خارجی نقش مهمی در رشد بین فرهنگی دانشجویان دارد (Sobkowiak, 2021).

ارگون و کنداکی به بررسی تأثیر تحصیل در خارج از کشور بر توسعه هویت دانشجویان آذربایجانی پرداختند. نتایج نشان داد که تحصیل در خارج از کشور نه تنها به تغییر رفتار و ارزش‌ها منجر می‌شود، بلکه محل تحصیل نیز بر جهان‌بینی و هویت آن‌ها تأثیرگذار است. به‌طور خاص، تحصیل در کشورهای غربی یا ترکیه باعث تغییر فرهنگی و افزایش سطح بین‌المللی شدن آن‌ها می‌شود (Ergun and Kondakci, 2021).

در سال ۲۰۲۱ قدیر و همکاران به بررسی تجربیات دانشجویان بین‌المللی در چین پرداختند. نتایج نشان داد که دانشجویان اغلب تجربیات آکادمیکی و اجتماعی-فرهنگی را در اولویت قرار داده‌اند. با این حال، برخی مسائل مانند بهداشت و ایمنی، تبعیض و خدمات دفاتر دانشجویان بین‌المللی مورد توجه کمتری قرار گرفته‌اند (Qadeer et al., 2021).

پژوهش هاشمی و همکاران با رویکرد کیفی و مقایسه‌ای که به بررسی تجربه فرهنگی دانشجویان خارجی در اروپا پرداخته‌اند دارای اهمیت ویژه است و با توجه به تفاوت‌های حضور دانشجویان از مناطق هلسینکی و فلورانس، توصیه‌هایی برای بهبود تجربه آن‌ها ارائه شده است (Hashmi et al, 2021).

جدیدترین پژوهش انجام شده مربوط به بیریندلی است که به تحلیل تجربه زندگی و یادگیری دانشجویان خارجی در دانشگاه جینان چین اختصاص داشته است. این تحقیق به مدیران دانشگاه کمک می‌کند تا سطح رضایت دانشجویان را سنجش کرده و نیازهای آن‌ها را در نظر بگیرند (Birindelli, 2023).

در جمع‌بندی مطالعات انجام شده در خصوص تجارب دانشجویان خارجی در ایران و سایر کشورها می‌توان گفت که این دانشجویان با چالش‌ها و مشکلات متعددی از جمله مسائل فرهنگی، آموزشی، مالی، زبانی و تبعیض روبرو هستند. علی‌رغم این موانع، تحصیل در خارج از کشور فرصت مناسبی برای توسعه مهارت‌های علمی و فرهنگی، افزایش ظرفیت‌های شخصی و بهبود فرصت‌های شغلی به شمار می‌رود. با این حال، ضروری است دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی با اتخاذ سیاست‌ها و برنامه‌ریزی‌های مناسب، زمینه را برای رفع موانع و چالش‌های پیش روی این دانشجویان و بهبود تجربه تحصیلی آن‌ها فراهم کنند. با توجه به این مهم، پژوهش حاضر درصدد پاسخگویی به سؤالات زیر است: تجربه روایتی این دانشجویان از تحصیل در ایران چیست و مؤلفه‌های اصلی این تجارب روایتی در بُعد شخصی، اجتماعی و تعاملی چه مواردی هستند؟ پژوهشگران سعی داشته‌اند با شناسایی این تجارب و مؤلفه‌ها، راهکارهایی برای بهبود شرایط و کاهش چالش‌های پیش‌روی دانشجویان خارجی در دانشگاه کردستان ارائه دهند.

روش تحقیق

رویکرد و راهبرد: این پژوهش با هدف درک نحوه معنابخشی دانشجویان خارجی به تجربه تحصیل در دانشگاه کردستان و چگونگی بازگویی آن در قالب داستان‌ها با روش روایت پژوهی انجام شد. با توجه به ماهیت موضوع، این مطالعه جزء تحقیقات کیفی و در چارچوب پارادایم تفسیری قرار می‌گیرد. روایت پژوهی رویکردی رایج در تحقیقات کیفی است که می‌توان آن را هم به‌عنوان یک خروجی کار تحقیقاتی و هم به‌عنوان یک روش تحقیق در نظر گرفت (Clandinin and Connelly, 2004).

میدان تحقیق: به‌منظور گردآوری داده‌ها، ۱۴ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند و ملاکی انتخاب شدند. ملاک‌های انتخاب افراد شامل: تجربه حداقل دو نیمسال تحصیل در دانشگاه کردستان و

داشتن داستان‌هایی برای روایت تحصیل در خارج از کشور بود. در این پژوهش از یک پروتکل مصاحبه نیمه‌ساختارمند اپیزودیک^۱ استفاده شده است. ویژگی‌های این نوع مصاحبه به شرح زیر است:

تمرکز این مصاحبه بر روی تجربیات و خاطرات خاص و مهم افراد است نه کل زندگی آن‌ها. به این خاطرات، اپیزود یا قسمتی از زندگی گفته می‌شود. هدف از انجام این مصاحبه، درک عمیق‌تر تجربیات زیسته و احساسات افراد در مواجهه با یک اپیزود خاص است. سؤالات این مصاحبه باید به گونه‌ای طراحی شوند تا حداکثر اطلاعات غنی از تجربیات مشارکت‌کنندگان به دست آید. مصاحبه‌گر مجموعه‌ای از سؤالات پایه در اختیار دارد اما طبق جواب‌های مشارکت‌کننده آن‌ها را تغییر می‌دهد (Flick, 2022). هر چند مشارکت‌کنندگان در انتخاب داستان‌ها آزادند، اما محقق تصمیم‌گیری‌هایی در مورد نحوه پیگیری و عمق بخشیدن به داستان‌ها انجام می‌دهد. پس از انجام مصاحبه‌های روایی اپیزودیک با مشارکت‌کنندگان، داده‌های حاصل از اپیزودها در مرحله کدگذاری با هم مقایسه شدند و محقق روایت‌ها را در قالب زنجیره‌ای از موقعیت‌های مرتبط ترکیب کرد.

در جدول (۱)، توزیع فراوانی دانشجویان خارجی شاغل به تحصیل در دانشگاه کردستان در سال ۱۴۰۱ به تفکیک ملیت آنان ارایه شده است.

جدول ۱. توزیع فراوانی دانشجویان خارجی شاغل به تحصیل به تفکیک ملیت

نام کشور	تعداد	درصد
افغانستان	۱۱۱	۱۹
سوریه	۷	۱
عراق	۴۴۸	۷۸
نیجریه	۵	۱
اندونزی	۱	-
ساحل عاج	۲	-
جمع	۵۷۴	۱۰۰

مأخذ: معاونت آموزشی دانشگاه کردستان (۱۴۰۱)

بر اساس یافته‌های جدول (۱)، دانشجویان خارجی مشغول به تحصیل در دانشگاه کردستان، هنگام انجام این پژوهش، از ۶ کشور مختلف بوده‌اند که بیشترین آن‌ها متعلق به کشورهای عراق و افغانستان هستند. مشخصات جمعیت‌شناختی دانشجویان مشارکت‌کننده در جدول (۲) گزارش شده است.

۱. مصاحبه اپیزودیک (Episodic Interview) یکی از انواع مصاحبه‌های کیفی است که توسط محقق به نام فلیک (Flick) در سال ۱۹۹۸ معرفی شد.

جدول ۲. مشخصات جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان

مدت (دقیقه)	دانشکده	دوره تحصیلی	تجربه تحصیل	کشور	جنسیت	ردیف
۶۳	علوم انسانی و اجتماعی	ارشد	۳	عراق	مرد	۱
۵۵	کشاورزی	ارشد	۲	عراق	مرد	۲
۵۵	علوم انسانی و اجتماعی	ارشد	۳	عراق	مرد	۳
۶۸	کشاورزی	ارشد	۲	عراق	مرد	۴
۷۷	علوم انسانی و اجتماعی	ارشد	۴	عراق	مرد	۵
۷۰	ادبیات و زبان	ارشد	۳	عراق	مرد	۶
۷۰	علوم پایه	ارشد	۳	عراق	زن	۷
۷۸	علوم پایه	ارشد	۳	عراق	زن	۸
۷۵	مهندسی	ارشد	۲	عراق	زن	۹
۷۳	علوم پایه	ارشد	۳	عراق	زن	۱۰
۹۴	مهندسی	کارشناسی	۲	ساحل‌عاج	مرد	۱۱
۸۸	علوم انسانی و اجتماعی	دکتری	۴	افغانستان	مرد	۱۲
۶۲	علوم پایه	ارشد	۴	افغانستان	مرد	۱۳
۹۶	مهندسی	ارشد	۴	اندونزی	مرد	۱۴

همان‌طور که در جدول (۲) مشاهده می‌شود، بیشتر مشارکت‌کنندگان در این پژوهش از کشور عراق و دارای جنسیت مرد هستند. همچنین بیشترین فراوانی دانشجویان متعلق به دانشکده‌های علوم انسانی و اجتماعی و علوم پایه بوده است. مدت زمان مصاحبه‌ها نیز بین ۵۵ تا ۹۶ دقیقه متغیر بوده است.

یافته‌های پژوهش

مرحله اول تحلیل محتوای متن مصاحبه‌ها، تجزیه و تحلیل متن بود. در گام نخست، کدهای باز اولیه به صورت دستی از متن مصاحبه‌ها استخراج شد. سپس کدهای اولیه مورد بازنگری قرار گرفته و در نهایت در چارچوب کدگذاری سه مرحله‌ای طبقه‌بندی شدند که نمونه‌ای از این فرایند در جداول (۳) و (۴) ارائه شده است. در مجموع از تحلیل متن مصاحبه‌ها، ۲۰۸ کد باز، ۳۴ کد محوری و ۱۰ کد انتخابی استخراج شد که مراحل آن در جداول مذکور نشان داده شده است.

جدول ۳. نمونه‌ای از کاربرد کدگذاری متن گفتارهای مصاحبه‌شوندگان

متن گفتارها	کدهای باز	بازنگری کدها
مشکل مهم دیگر این بود که دانشجویان ایرانی خودشان استاد راهنمای پایان‌نامه را انتخاب می‌کردند؛ اما برای دانشجویان خارجی این‌طور نبود و این آزادی عمل را نداشتند.	<ul style="list-style-type: none"> اجبار در انتخاب استاد راهنما تبعیض بین دانشجویان 	<ul style="list-style-type: none"> نقض آزادی علمی
در اداره مهاجرت و ویزا برخورد بدی با ما داشتند و گاهی این برخورد تا حد تحقیر و توهین پیش می‌رفت. اگرچه ما دانشجو و مهمان بودیم این برخورد شایسته نیست. برخی از ما در کشورمان کارمند هستیم. پلیس گذرنامه کارهای ما را با تأخیر زیادی انجام می‌دادند؛ اگر در دانشگاه یک باجه برای امور گذرنامه وجود داشت امور به‌سرعت پیش می‌رفت.	<ul style="list-style-type: none"> برخورد ناشایست در اداره مهاجرت خدمات اداری ضعیف ضرورت انجام و تسهیل امور ویزا و اقامت در داخل دانشگاه 	<ul style="list-style-type: none"> تبعیض و نابرابری کم‌محل به خارجی‌ان عدم تکریم مراجعان مشکلات کنسولی و مهاجرت
وقتی خوابگاه رفتیم و اتاق گرفتیم متوجه شدیم که چهارنفره است و این برای ما خیلی سخت بود و نیز اتاق‌ها کوچک بود. تعامل دانشجویان خارجی با دانشجویان ایرانی باعث مشکلاتی می‌شد که گاهی آواز می‌خواندند، موسیقی پخش می‌کنند و یا سر و صدا می‌کردند.	<ul style="list-style-type: none"> ازدحام جمعیت دانشجویی در خوابگاه‌ها 	<ul style="list-style-type: none"> کیفیت پایین خدمات رفاهی دانشجویان
امکانات رفاهی خوابگاه جالب نبود، مثلاً ما با غذاهای ایرانی سازگاری نداشتیم و ابتدا خوردن این غذاها برایمان سخت بود. علاوه بر این، در خوابگاه امکاناتی نظیر ماشین لباسشویی برای طبقات وجود نداشت. همچنین ساعت ورود و خروج مشکل ایجاد می‌کرد و نگهبانان خوابگاه برخورد مناسبی با ما نداشتند. تصمیم گرفتیم که داخل شهر خانه اجاره کنیم.	<ul style="list-style-type: none"> بی‌توجهی به ذائقه و سلیقه دانشجویان خارجی ناکافی بودن وسایل رفاهی زمان ورود و خروج محدود 	<ul style="list-style-type: none"> سازگاری در بدو تحصیل محدودیت زمان ورود و خروج در خوابگاه‌ها
پتانسیل خدمت در اکثر شرکت‌ها را داریم، شرکت‌ها در کشور ما کاندیدایی که در خارج از کشور تحصیل کرده‌اند را بیشتر می‌بینند و در اولویت استخدام می‌دارن. دانشجویانی که در خارج خوندن فرصت‌های بیشتری برای یافتن یک شغل خوب نسبت به دانشجویانی دارند که در داخل تحصیل کرده‌اند.	<ul style="list-style-type: none"> مزیت رقابتی تحصیل در خارج اشتغال بهتر با تحصیل در خارج 	<ul style="list-style-type: none"> تحصیل در خارج به‌مثابه یک فضیلت تقویت فرصت‌های شغلی
هدفم افزایش دانش و تجربه بیشتر بود. این تجربه باعث افزایش اعتمادبه‌نفس و تسلط به خودم می‌شد و در نهایت من را به شخصیتی چندبعدی تبدیل کرد. علاوه بر این، دیدی گسترده‌تر از دنیای اطراف خود دارم و الان جالبه که می‌تونم تفاوت‌های اجتماعی را ارزیابی کنم.	<ul style="list-style-type: none"> توسعه مهارت‌های شخصی 	<ul style="list-style-type: none"> رشد فردی
فرصتی بود با واقعیت‌های مرتبط با مردم و فرهنگ کردستان در کنار گردشگری روبرو بشم. توانستم واقعیت زندگی را که از ترکیب افراد و فرهنگ‌های مختلف تشکیل شده بینم. به نظرم هر شهری مکان‌های جالبی برای بازدید داره. دانشجویان باید از وقت خود بیشترین استفاده را بکنند و پیرامون خود را بهتر بشناسند	<ul style="list-style-type: none"> آمادگی ذهنی برای تفکر جهانی در موقعیت‌های محلی 	<ul style="list-style-type: none"> سفر و اکتشاف

در پژوهش کیفی، کد معمولاً واژه یا عبارت کوتاهی است که به‌صورت نمادین بیانگر ویژگی برجسته و فشرده که یادآور بخشی از یافته‌های زبانی یا دیداری است (Saldaña and Omasta, 2016). با توجه به اهمیت تجارب مشارکت‌کنندگان، به جای پاراگراف یا جمله، از عبارت به‌عنوان واحد تحلیل استفاده شد.

همان‌طور که در جدول (۳) مشاهده می‌شود، کدگذاری باز در دو مرحله انجام شد. در مرحله اول، کدهای باز و بازنگری کدها استخراج شدند. اگرچه بیشتر کدهای بدوی و بازنگری شده (باز) از نوع زنده بودند، اما بسته به متن و جهت‌گیری پژوهشگران، در مواردی از کدهای استقرایی، فرایندی و قیاسی هم استفاده شد.

در مرحله دوم، کدهای محوری و سپس کدهای گزینشی استخراج شدند که در جدول (۴) ارائه شده‌اند. در این مرحله با به‌کارگیری انتزاع و تفسیر، تلاش شده است تا داده‌ها به شکل فشرده‌تری خلاصه شوند. پژوهشگران از چارچوب تحلیلی و تفسیری خود برای تحلیل آنچه در مجموعه داده‌ها رخ داده بود، استفاده کردند.

جدول ۴. کاربرد شیوه استخراج کدهای محوری و گزینشی از کدهای باز

کد گزینشی	کد محوری	کدهای باز
خوش • بینی دربارهٔ تحصیل در خارج	احساس غربت شوک فرهنگی روابط انسانی	<ul style="list-style-type: none"> مشکلات روحی اوایل شروع تحصیل، سردرگمی بدو ورود به دانشگاه، شایعات دربارهٔ شهر سنندج، مطالب جالب پیرامون شهر سنندج، خوش آب‌وهوا بودن سنندج، آرام بودن محیط شهر سنندج، خوشایند بودن ایران، زندگی راحت‌تر در ایران به دلیل داشتن امکانات بیشتر، مهمان‌نوازی، انسانیت، اجتماعات انسانی صمیمی و مردم‌داری،
	مشکل فراگیری	<ul style="list-style-type: none"> ناآشنایی با مرکز امور بین‌الملل، نیاز به زبان فارسی، ضرورت گذراندن دوره آموزش زبان فارسی، نیاز به آموزش زبان فارسی پیش از آغاز کلاس‌های درس، مشکل تکلم به زبان فارسی در آغاز ورود به دانشگاه، عدم ذکر اجباری بودن زبان فارسی در برگه پذیرش اولیه، ناآشنایی با روند ثبت‌نام، جدا و پراکنده بودن واحدها و مراکز ثبت‌نام، ناآشنایی با روال انجام امور اداری، ناآشنایی در مورد محل تحصیل،
موانع • ارتباطی	ارتباطات بین‌المللی جهانی نبودن دیدگاه‌ها	<ul style="list-style-type: none"> ناآشنایی دانشجویان با امور الکترونیکی هنگام ورود به دانشگاه، ناآشنایی با سیستم نرم‌افزاری آموزش، الکترونیکی بودن پرداخت‌ها، مشکلات رجیستری موبایل، نداشتن کارت بانکی تا زمان دریافت اقامت، اتلاف وقت دانشجویان برای انجام امور اداری، نیاز به راهنما جهت آشنایی با واحدهای موردنیاز، قطعی مکرر اینترنت، نیاز به تشکیل کارگاه آموزشی برای دانشجویان تازه‌وارد، فیلترینگ اینترنت، ناآشنایی با واحد پول ایران، قاطعی شدن واحد ریال با تومان، نیاز به نقشهٔ راهنما، عدم انتقال و عدم دسترسی به پول با توجه به شرایط تحریم،
• تصویر سازمانی	شهرت دانشگاه مزیت رقابتی هویت سازمانی ارتباطات بین‌دانشگاهی	<ul style="list-style-type: none"> مزیت دانشگاه کردستان بر دانشگاه آزاد اسلامی، رزومه علمی اساتید، بالا بودن سطح علمی اساتید، جایگاه دانشگاه کردستان در نظام رتبه‌بندی جهانی، اعتبار دانشگاه کردستان در کشورهای عربی، معرفی نشدن دانشگاه به زبان انگلیسی، رضایت کلی از دانشگاه کردستان، به‌صرفه بودن زندگی در دانشگاه کردستان از نظر اقتصادی، بیشتر بودن نقاط قوت دانشگاه نسبت به نقاط ضعف آن، محیط دانشگاهی دانشجویپسند، رضایت از فضای دانشگاه، افتخار به تحصیل در دانشگاه کردستان، اشتها دانشگاه کردستان در عراق، آشنایی با دانشگاه کردستان از طریق دوستان، معرفی از طرف وزارت علوم،

	تفاهم‌نامه همکاری، از طریق اعطای بورس وزارت علوم، فیس‌بوک، نقش رنکینگ دانشگاه در انتخاب، شناخت دانشگاه کردستان از طریق سایت آن	
منابع پژوهشی	<ul style="list-style-type: none"> • نارضایتی از امکانات آزمایشگاهی، محدود بودن بودجه آزمایشگاه، رضایت از اساتید به دلیل آشنا کردن دانشجویان با تحقیق، آشنا نبودن با فن مقاله‌نویسی، نیاز به ارتقای منابع کتابخانه‌ای، مجهز نبودن دانشکده به کتابخانه، عدم ارتقای منابع کتابخانه‌ای، 	
کالی	<ul style="list-style-type: none"> • کارگزار دانشجویی، انجام امور ثبت‌نام توسط کارگزار، نیاز به کارگزار برای روال اداری، اجبار به استفاده از واسطه‌ها و ایجنته‌ها، پذیرش از طریق کارگزار، سوءاستفاده کارگزارها، کمک از کارگزار برای امور ثبت‌نام، قضاوت درباره دانشجوی خارجی بدون اطلاع از شرایط اقتصادی آنان، سوءاستفاده از پولی از دانشجویان در خارج از دانشگاه، اخاذی برخی از افراد از دانشجویان خارجی. 	
در	<ul style="list-style-type: none"> • واسطه‌گری در پذیرش و ثبت‌نام • سودجویی در پذیرش و ثبت‌نام 	
برخوردهای امنیتی	<ul style="list-style-type: none"> • کند بودن فرایند امور اداری، نارضایتی از کارکنان، پاسخ‌گویی نامناسب پرسنل آموزش، سخت‌گیری افراطی حراست به هنگام ورود با ماشین، برخورد نامناسب نگهبانان، رضایت از کارمندان بخش امور بین‌الملل، آشنا نبودن پرسنل و اساتید دانشگاه با بین‌المللی شدن، برخورد مناسب و صمیمانه پرسنل، رضایت از نظام‌مند بودن امورات دانشجویی در دانشگاه کردستان، کارکنان مهربان و اساتید باتجربه، رضایت از مرکز آموزش زبان فارسی، 	
تعامل ناخوشایند با	<ul style="list-style-type: none"> • نارضایتی از بی‌نظمی برخی از اساتید، عدم پاسخگویی اساتید از طریق تلفن، توجیه نشدن اساتید درباره دانشجویان خارجی، شیوه نمره‌دهی ناعادلانه، شیوه تدریس نامناسب استاد، نداشتن حق انتخاب استاد راهنما، بی‌توجهی به نظر دانشجویان خارجی، نداشتن طرح درس در ابتدای ترم، نیاز به آشنایی با اساتید بین‌المللی شدن آموزش عالی، بازخورد نامناسب رفتار معلم بر جذب دانشجو، استادان گروه قبل از شناخت دانشجو، ناامید نمودن دانشجو توسط استاد، نارضایتی از استادان گروه، کم‌تجربگی استادان جوان، نداشتن حق انتخاب دانشجو در تغییر برنامه امتحانات، نارضایتی از آموزش کل به دلیل کندی انجام امور دانشجویان، ناهماهنگی واحد پذیرش دانشجو با گروه آموزشی، نداشتن حق انتخاب استاد راهنما، برنامه درسی پراکنده، عدم آشنایی دانشجو با امور آموزشی، برنامه درسی پراکنده، پراکندگی محل برگزاری کلاس‌ها، ترجیح کلاس حضوری بر مجازی، مجازی بودن کلاس‌ها و خوشایند بودن آن‌ها برای دانشجویان شاغل به کار 	
نسبی بودن برخورد و تعامل با دانشجویان	<ul style="list-style-type: none"> • عدم توجه ویژه به دانشجویان خارجی • ناآشنایی شیوه کار اساتید ایرانی • عدم درک نظام بوروکراسی دانشگاه • بی‌تجربگی اساتید • احساس تبعیض و ناپرابری • عدم تمایل به کلاس حضوری 	
نیاز به آشنایی‌سازی و توجیه مقدماتی	<ul style="list-style-type: none"> • مسیریابی آسان در داخل دانشگاه • مشکلات تطبیق واحدهای درسی • فناوری اطلاعات و ارتباطات • کلاس‌های پر ازدحام • محدودیت رفت‌وآمد 	<p>رضایت از تابلوهای راهنما به زبان‌های مختلف، آشنایی با دانشگاه از طریق مرکز آموزش زبان فارسی قبل از انتخاب دانشگاه محل تحصیل در کلاس آموزشی مرکز آموزش زبان فارسی به زبان‌های غیرفارسی دانشگاه کردستان، فیلتر بودن شبکه‌های اجتماعی، عدم دسترسی به منابع علمی به دلیل فیلترینگ اینترنت، جنبه‌های مثبت آموزش عالی ایران، پذیرش دانشجو در رشته غیرمرتبط، رضایت از پذیرش بدون کنکور و فیلتر علمی، نیاز به برپایی اردوهای علمی، عدم انطباق دروس کارشناسی با مقطع ارشد، غیرمرتبط بودن دروس مقطع قبلی ایران با کشور عراق، نیاز به گذراندن درس‌های جبرانی، نپرداختن شهریه مانع حضور در کلاس، پراکندگی محل برگزاری کلاس‌ها، مشخص نبودن شیوه نمره‌دهی، جمعیت زیاد دانشجو در کلاس، مشکلات فرهنگی در بدو ورود، نیاز به روحیه تاب‌آوری و صبوری در مقابل مشکلات، سردرگمی در بدو ورود دانشگاه، پراکندگی واحدهای دانشگاه</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • ناسازگاری رشته‌ها و واحدهای گذرانده با دروس فعلی • تفاوت در پیش‌نیازهای درسی • طرد دانشجویان خارجی از سوی دانشجویان ایرانی
<p>شوک فرهنگی</p>	<p>درخواست اردوی فرهنگی برون‌شهری، نیاز به توجه بیشتر به فرهنگ‌سازی، برپایی اردوهای فرهنگی جهت آشنایی دانشجویان با فرهنگ ایران، تفاوت مذهبی، نیاز به ازدواج موقت، عادت‌های بد، تعارف بی‌جا، نارضایتی از برخورد دانشجویان هم‌کلاسی، تعارف بی‌جا، حسادت سایر شرایط بورسیه رایگان، بی‌توجهی سایر دانشجویان نسبت به درخواست‌های دانشجویی، کم‌توجهی سایر دانشجویان نسبت به دانشجویان آفریقایی، دروغ‌گویی، پوشش (حجاب)، سخت‌گیری حراست دانشگاه نسبت به حجاب، اجباری بودن شال و روسری، مسامحه و سهل‌انگاری اساتید در باب حجاب، مسئله حجاب، ارتباطات دانشجویان دختر و پسر، ارتباط با سایر دانشجویان، همکاری نکردن ایرانیان، خویشاوندی فرهنگی با توجه به نزدیک بودن فرهنگ عراق با ایران، مشکل در خصوص مسائل مذهبی،</p> <ul style="list-style-type: none"> • تمایل به برگزاری اردو • نیازهای جنسی • طرد اجتماعی دانشجویان خارجی • شکیبایی در شرایط سخت، رسوم و عادت‌های متفاوت
<p>مشکلات رفاهی</p>	<p>ناسازگاری با غذاهای ایرانی، نارضایتی از رستوران خصوصی، نداشتن تنوع غذایی، کیفیت نامناسب غذا، ذائقه غذایی متفاوت با دانشجویان ایرانی، شلوغ بودن سلف، نارضایتی از صف شلوغ غذا، دوری مسیر، نیاز به تغییر منوی غذا، توزیع نامناسب غذا، شباهت آن با صف غذا در زندان و بیمارستان، نارضایتی از کمیت غذا، نارضایتی از سلف‌سرویس</p> <p>مشکلات جانبی محل تحصیل، دسترسی دشوار به کافه، نبود سوپرمارکت برای تهیه مایحتاج روزانه، باز نبودن مسجد دانشگاه در روزهای تعطیل، نبود دستگاه کپی به تعداد کافی، سوءاستفاده رانندگان تاکسی، گرفتن پول بیشتر از خارجیان به بهانه توریسم، امکانات نامطلوب رفاهی، هزینه بالای خدمات دانشجویی</p> <ul style="list-style-type: none"> • مشکلات تغذیه • عدم توجه به نیازهای فیزیولوژیکی • انتظار طولانی برای دریافت و سرو غذا • برنامه‌ریزی نامطلوب مکان‌های دانشجویی • سوءاستفاده مالی
<p>مشکلات مالی</p>	<p>بی‌توجهی به ورزش دانشجویان، نیاز هر روزه به استفاده از مجموعه ورزشی، نارضایتی از سرویس ایاب‌وذهاب درون‌دانشگاهی، ملتزم نبودن رانندگان سرویس‌ها به سروقت بودن، نبود سرویس ایاب‌وذهاب به داخل شهر، نیاز به فضای اقامتی در بیرون از فضای اداری، نبود فضای مناسب برای اوقات فراغت دانشجویان در دانشکده، خوابگاه، وضعیت اسکان، عدم پذیرش خوابگاه تا قبل از پذیرش نهایی، عدم اسکان دهی مهمانان دانشجویان در خوابگاه و مهمان‌سرا، نارضایتی به خاطر اسکان نامناسب، اوقات فراغت، نبود امکانات فرهنگی در خوابگاه، نیاز دانشجویی خارجی به پرکردن اوقات فراغت در خوابگاه، شلوغ بودن اتاق‌ها، مجتمع غیراستاندارد اتاق‌های خوابگاه، نامتناسب بودن سالن مطالعه با جمعیت دانشجویان خوابگاه، نارضایتی از سیستم گرمایشی، افزایش دو برابری شهریه خوابگاه، محدودیت تردد در خوابگاه، دریافت شهریه برای ترم تابستان خوابگاه،</p> <ul style="list-style-type: none"> • بی‌توجهی به اوقات فراغت دانشجویان، نبود سرویس رفت‌وآمد در داخل دانشگاه • خوابگاه نامناسب • نیاز به فعالیت‌های فوق‌برنامه • ازدحام در خوابگاه‌ها • امکانات رفاهی پرهزینه

همان‌گونه که در جدول (۴) مشاهده می‌شود، در ستون اول آن کدهای باز اولیه که از متن مصاحبه‌ها استخراج شده‌اند، قرار دارند. در ستون دوم کدهای محوری که در کدهای اولیه تشخیص داده شده، ارائه شده‌اند. در نهایت در ستون سوم کدهای گزینشی بر اساس الگوی کدگذاری سه مرحله‌ای نظری، استخراج شده‌اند. به‌عنوان نمونه، در ردیف اول جدول (۴)، کدهای باز (مشکلات روحی اوایل شروع تحصیل، سردرگمی بدو ورود به دانشگاه و شایعات درباره شهر سمنان) به کد محوری «احساس غربت و شوک فرهنگی» تلخیص شده‌اند. و نهایتاً کدهای محوری مذکور به کد گزینشی «خوش‌بینی درباره تحصیل در خارج» نیز تجمیع شده‌اند. کدهای گزینشی به دست آمده، به‌صورت مشروح و حتی‌الامکان با استفاده از شواهد متنی و نقل قول‌های دانشجویان، در ذیل آمده است:

رشد فردی: از نظر مصاحبه‌شوندگان، یکی از مهم‌ترین مزایای تحصیل در خارج از کشور، کسب تجربه پیشرفت فردی است. یکی از مشارکت‌کنندگان در این زمینه چنین اظهار کرد:

شیوه زندگی و محیط اجتماعی در ایران متفاوت و این امر من رو برای توسعه مهارت‌های اجتماعی ترغیب می‌کرد تا بتوانم از حمایت اعضای هیئت‌علمی و همکلاسی‌ها برخوردار بشم و با آن‌ها دوست شوم. علاوه بر این، مهارت‌های ارتباطی خود را در زندگی پس از تحصیل می‌تونم بازم با استفاده از اون تجارب بهبود بخشیم. با تحصیل در ایران، به دنبال افزایش دانش و تجربه بیشتری بودم. این تجربه باعث رشد و بلوغ، افزایش اعتمادبه‌نفس و تسلط به خودم می‌شد و در نهایت من را به شخصیتی چندبعدی تبدیل کرد. علاوه بر این، دیدی گسترده‌تر از دنیای اطراف خود دارم و الان جالبه که می‌تونم تفاوت‌های اجتماعی را ارزیابی کنم. (م ش ۱۴)

سفر و اکتشاف: تحصیل در خارج از کشور فرصت سفر و اکتشاف به دانشجویان می‌دهد. یکی از دانشجویان در این زمینه این‌گونه روایت کرد:

چند بار توانستم در طول تعطیلات و فرجه تحصیلی به محیط اطراف دانشگاهمون بروم و آن را بررسی و مشاهده کنم. تحصیل تنها به معنای تبدیل شدن به یک دانشجوی کتاب‌خوان نیست؛ بلکه به معنای شناختن مکان‌های جدید و جالب نیز هست. در یک مکان جدید باشی، با افرادی که سبک زندگی متفاوتی دارند آشنا بشی، و محیط فرهنگی و شهر جدیدی ببینی. فرصتی بود با واقعیت‌های مرتبط با مردم و فرهنگ کردستان در کنار گردشگری روبرو بشم. توانستم واقعیت زندگی را که از ترکیب افراد و فرهنگ‌های مختلف تشکیل شده با چشمان خودم ببینم. به نظرم هر شهری مکان‌های جالبی برای بازدید داره. دانشجویان باید از وقت خود بیشترین استفاده را بکنند و پیرامون خود را بهتر بشناسن. (م ش ۱۲)

توسعه مهارت‌های شخصی: تحلیل‌ها گویای آن بود که تحصیل در خارج از کشور به توسعه مهارت‌های شخصی نیز کمک می‌کند. روایت یکی از مصاحبه‌شوندگان به این شرح زیر است:

غرق شدن در یک محیط فرهنگی جدید به‌طور کامل در ابتدا برای هر کسی ترسناکه، اما برا من هیجان‌انگیز هم بود. این فرصتی بود برای کشف نقاط قوت خودم و توانمندی‌های جدید که دارم، غلبه بر چالش‌های و حل مشکلات جدید. من با موقعیتی مواجه شدم که برام کاملاً ناآشنا بود و باید یاد می‌گرفتم که چگونه با آن‌ها سازگار بشم و به شکل مؤثری به آن‌ها پاسخ دهم. به نظرم، تحصیل در دانشگاه کردستان و ایران به دیدگاه بهتری درباره امور جهانی تبدیل شد و عمق و گستردگی تفاوت‌هایی که در جوامع جهانی وجود دارد را متوجه شدم. (م ش ۱)

تقویت فرصت‌های شغلی: بنا به گفته مصاحبه‌شوندگان، تحصیل در خارج از کشور فرصت‌های شغلی را تقویت می‌کند. تجربه یکی از مصاحبه‌شوندگان به این شرح بود:

من به‌عنوان دانشجویی که در خارج از کشور تحصیل کردم، در رزومه‌ام، توانایی و پتانسیل خدمت در اکثر شرکت‌ها را دارم، شرکت‌ها در کشور ما کاندیدایی که در خارج از کشور تحصیل کرده‌اند را بیشتر می‌بینند و در اولویت استخدام می‌دارن. دانشجویهایی که در خارج خوندن فرصت‌های بیشتری برای یافتن یک شغل خوب نسبت به دانشجویهایی دارند که تنها در کشور خود تحصیل کرده‌اند. (م ش ۱)

کالایی شدن تحصیلات عالی: یکی از مؤلفه‌های به‌دست‌آمده از متن مصاحبه‌ها، تحت عنوان «کالایی شدن تحصیلات عالی» استخراج شد. برخی از دانشجویان انتظار دارند که کلیه فرایندهای اداری پذیرش و اخذ ویزا به‌صورت خودکار و شفاف توسط کارکنان دانشگاه انجام شود. اما بنا بر روایت مشارکت‌کنندگان، تعدادی از افراد تحت عناوین کارگزار یا ایجت، نقش واسطه را ایفا می‌کنند و با اخذ هزینه‌های گاهی گزاف، کارهای روتین و معمول دانشجویان را به دلیل ناآشنایی آنان با زبان فارسی انجام می‌دهند. این وضعیت با حالت آرمانی و ایده‌آل جهانی شدن و بین‌المللی شدن دانشگاه‌ها فاصله دارد. همچنین از دیدگاه دانشجویان، برخی از کارکنان دانشگاه، پذیرش دانشجوی خارجی را صرفاً به‌عنوان منبع درآمد می‌بینند و به سایر جنبه‌های مهم تبادل دانشجو، موضوعات بین‌فرهنگی و بین‌المللی، مرجعیت علمی و کیفیت خدمات آموزشی، کم‌توجه‌اند.

مصاحبه با یکی از دانشجویان اهمیت موضوع را بیان می‌کند:

من خودم از طریق ایجت وارد دانشگاه کردستان شدم و آن‌ها در قبال پول کارهای ما را انجام می‌دهند. (م ش ۳)

دیگری اظهار داشت:

در ایران افرادی هستند که دویست دلار می‌گیرد و پذیرش ایران را برایشان می‌گیرد و این شخص از ما دویست دلار گرفت و هیچ کاری برایشان انجام نداد. (م ش ۱۱)

مفروضات خوش‌بینانه درباره تحصیل در خارج کشور: این مؤلفه به دیدگاه‌های دانشجویان درباره تحصیل در خارج از کشور، قبل و در روزهای اولیه ورود به کشور محل تحصیل اشاره دارد. اولین تجربه ناخوشایندی که دانشجویان خارجی بیان کرده‌اند، احساس غربت و تنهایی است که برای دانشجویان سال اول بسیار سخت و ناراحت‌کننده است. گاهی بازگشت به کشور محل سکونت و دیدار با خانواده برای آن‌ها دشوار است. دوری طولانی‌مدت از خانواده و دوستان مستلزم حمایت بیشتر از سوی دانشگاه است. اکثر دانشگاه‌ها خدمات مشاوره حرفه‌ای برای کمک به دانشجویان خارجی دارند و راهکارهایی برای حل مشکلات آنان ارائه می‌دهند. دانشجویان باید با بیان مشکلات و احساساتشان، از مشاوران برای رفع مشکلاتشان راهنمایی بگیرند.

یکی از دانشجویان خارجی در این خصوص چنین روایت کرد:

بینش‌های اولیه‌ای که درباره ایران داشتیم، فعلاً ندارم. یک سری بینش‌های منحل شده و چیزهای دیگر جایگزین شده است. من اوایل که به ایران آمده بودم؛ چون با فرهنگ ایران آشنایی نداشتم، خیلی وسواس داشتم که برخوردی نکنم که برای طرف مقابل آزاردهنده باشد. برای همین خیلی از مواقع در کلاس وقتی سوآلی داشتم، سکوت می‌کردم و نمی‌پرسیدم چون ممکن بود استاد لهجه من را نفهمد (م ش ۱۴).

دوتا منبعی که پیش‌فرض‌های من در مورد ایران را ساخته بود: یکی کسانی که از ایران آمدند و تجربه خود را انتقال دادند و دوم تحت تأثیر کتاب و فیلم‌هایی که من خودم می‌دیدم. در فیلم جنبه‌های خوب را به شما نشان می‌دهند، من فکر می‌کردم که ایران جایی است که کمی برای من ایده‌آل است و می‌توانم خوب درس بخوانم. اما یک سری پیش‌داوری‌های دیگری که داشتم، این‌ها متأثر از روایت کسانی بود که از ایران برگشته بودند. آن‌ها از رفتارهای نامناسبی که آدم‌های دیگر با آن‌ها داشتند یا نهادها با آن‌ها داشتند می‌گفتند. قبل از اینکه به ایران بیایم، برادرم ایران آمده بود، و وقتی برگشته بود، چیزهایی را به ما انتقال داد و همچنین فامیل ما که ایران بودند و می‌آمدند یک سری خاطرات و تجربیات شخصی خودشان را برای ما می‌گفتند (م ش ۱۲).

موانع ارتباطی: هانگ و ژو در پژوهش روایتی خود نشان داده‌اند، دانشجویان بین‌المللی اغلب در طول دوران تحصیل در خارج از کشور با چالش‌ها و موانع متعددی روبرو هستند. آن‌ها ممکن است از نبود حمایت‌های کافی - اعم از حمایت‌های عاطفی، اجتماعی، مالی و غیره - رنج ببرند که می‌تواند تأثیر منفی بر تجربیات تحصیلی‌شان داشته باشد (Huang and Zhou, 2022)

براساس یافته‌های حاصل از مصاحبه با دانشجویان خارجی، این دسته از دانشجویان با چالش‌ها و موانع قابل توجهی در زمینه دسترسی به فناوری اطلاعات و ارتباطات مواجه هستند که اکثر آن‌ها مربوط به مشکلات خارج سازمانی دانشگاه کردستان است. رجیستر نشدن تلفن همراه، فیلترینگ گسترده اینترنت و قطعی‌های مکرر آن در سال ۱۴۰۱ منجر به محدودیت دانشجویان در برقراری ارتباط با خانواده‌هایشان، دسترسی به منابع علمی به‌روز، و سایر فعالیت‌های مرتبط گردید. این موانع باعث ایجاد چالش‌هایی برای پیشرفت تحصیلی و رفاه دانشجویان خارجی شده است.

به‌عنوان مثال، یکی از دانشجویان اهل عراق چنین گفت:

دسترسی محدود به اینترنت باعث می‌شود که دانشجویها و استادان نتوانند به‌طور کامل از منابع آموزشی آنلاین استفاده کنند و به تعاملات مجازی پرداخته و به اطلاعات بروز دسترسی داشته باشند. (م ش ۳).

در کنار مشکلات مطرح شده، دانشجویان خارجی با محدودیت‌های فرهنگی و اجتماعی دیگری نیز در ایران مواجه هستند. یکی از این مسائل که در مصاحبه‌ها به آن اشاره شده، محدودیت ارتباط بین دانشجویان دختر و پسر خارجی است. با توجه به هنجارها و ارزش‌های حاکم بر جامعه ایران، ارتباط آزادانه و صمیمی بین دو جنس مجاز نیست. این موضوع برای دانشجویان خارجی که اغلب از فرهنگ‌های متفاوتی می‌آیند، می‌تواند چالش‌برانگیز باشد.

روایت یکی از دانشجویان بیانگر موضوع است:

ارتباط دختر و پسر در ایران ممنوع است و حراست به آن‌ها گیر می‌دهد در صورتی که در کشور ما اینگونه نیست، حتی در ایران سالن مطالعه و سلف دخترانه و پسرانه جداست. (م ش ۴).

لذا پیشنهاد می‌شود دانشگاه‌ها با ارائه آموزش‌های لازم در زمینه‌های فرهنگی ایران، زمینه سازگاری و انطباق بهتر دانشجویان خارجی را فراهم کنند.

شوک فرهنگی: تحصیل در خارج فرصتی ویژه و مزیتی بزرگ برای دانشجویان بین‌المللی محسوب می‌شود. اما این به معنای آن نیست که تحصیل در خارج زندگی بی‌دردسری است. تحصیل در خارج دارای مشکلات و سختی‌هایی نیز هست. یکی از متداول‌ترین مشکلات دانشجویان خارجی که ذکر شده، شوک فرهنگی بر اثر تفاوت‌های فرهنگی است. این مشکل نه تنها منجر به مشکلات روحی می‌شود بلکه می‌تواند موجب آسیب‌های جسمی نیز باشد. این شوک بیشتر به دلیل ترک محیط آشنا و ورود به یک فرهنگ جدید برای دانشجویان خارجی رخ می‌دهد. برخی علائم شوک فرهنگی که دانشجویان ذکر کرده‌اند عبارت‌اند از: احساس شدید دوری از وطن، دوری از موقعیت‌های اجتماعی، ناتوانی در انجام تکالیف درسی، عدم تمرکز، کج‌خلق و زودرنجی، افسردگی، کم‌خوابی، بدخوابی، گریه کردن بی‌موقع، زیاده‌روی در خوردن و نوشیدن، نگرانی بسیار زیاد روی نظافت، وسواس، خودداری از آموختن زبان، و علاقه شدید به برگشتن به وطن

لیسگارد^۱ در سال ۱۹۵۵ الگویی چهار مرحله‌ای را برای سازگاری فرهنگی ارائه کرده است. در مرحله اول یا شادمانی اولیه، همه چیز برای فرد تازگی و جذابیت دارد. سپس در دوران بحرانی، سوءتفاهم‌ها و احساسات منفی فرد افزایش می‌یابد. بعد از آن در دوران سازش، فرد شروع به سازگاری با محیط جدید می‌کند. در نهایت در مرحله سازگاری کامل، فرد محیط جدید را می‌پذیرد و درعین حال پیوند خود را با فرهنگ وطنی حفظ می‌کند.

انطباق فرهنگی یک فرایند مداوم است که در طول زمان شکل می‌گیرد. راهکارهایی برای حل این مشکلات وجود دارد تا افراد بتوانند با شرایط جدید خو گرفته و سازگار شوند. به‌عنوان مثال پیش از مهاجرت تحصیلی، تحقیق در مورد فرهنگ کشور مقصد ضروری است. همچنین برقراری ارتباط با افراد بومی آن کشور به درک بهتر فرهنگ کمک می‌کند. ارتباط مداوم با دوستان و خانواده نیز حائز اهمیت است. شایان ذکر است، این مشکلات تا حدودی اجتناب‌ناپذیرند. مشاوران دانشگاه و کارشناسان می‌توانند نقش مهمی در کمک به حل این مسائل ایفا کنند.

مشکلات رفاهی: یکی از دغدغه‌ها و مشکلات مطرح‌شده توسط دانشجویان خارجی، مسائل معیشتی و رفاهی است. تحصیل در خارج از کشور معمولاً برای برخی از آنان گران تمام می‌شود. البته در برخی

کشورها، دانشجویان خارجی بر اساس قوانین، مجاز به کار کردن حین تحصیل هستند. همچنین اگر با شبکه‌های اجتماعی و کارهای مجازی آشنایی داشته باشند، می‌توانند بدین ترتیب بخشی از مشکلات مالی خود را مرتفع سازند. استفاده از تخفیفات دانشجویی نیز یکی دیگر از راه‌حل‌ها برای کاهش هزینه‌ها است. در بحث مسائل رفاهی درون دانشگاهی نیز می‌توان به نیازها و سلیق این دانشجویان توجه بیشتری نمود و در خصوص مواردی از قبیل اختصاص غذای موردعلاقه آن‌ها در منوی غذایی، واگذاری اتاق خوابگاه با ظرفیت کمتر و در نظر گرفتن سرویس ایاب‌وذهاب بیشتر در مسیرهای مختلف دانشگاه.

تصویر دانشگاهی: مفهوم «تصویر» برای درک تصورات افراد از سازمان‌ها یا آنچه سازمان‌ها قصد انتقال آن به افراد را دارند، مفید است. این اصطلاح به چهره و شمایل یک سازمان اشاره دارد که می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر تجربیات اعضا از سازمان داشته باشد. عصر اطلاعات و ارتباطات و پیشرفت سریع فناوری، سازمان‌ها را ملزم به همگام‌شدن با تغییرات محیطی کرده است. از این رو آن‌ها بخش قابل توجهی از تلاش‌های خود را صرف ایجاد تصویری مثبت و رقابتی در جامعه می‌کنند. شخصیت یک سازمان به وسیله نشانه‌هایی همچون رفتار کارکنان، کیفیت خدمات، نام و نشان تجاری و شعار سازمان تعیین می‌شود. این نشانه‌ها که هویت سازمان را شکل می‌دهند، تصویر ذهنی ذی‌نفعان از سازمان را تحت تأثیر قرار می‌دهند. روایت یکی از دانشجویان در این زمینه شنیدنی است:

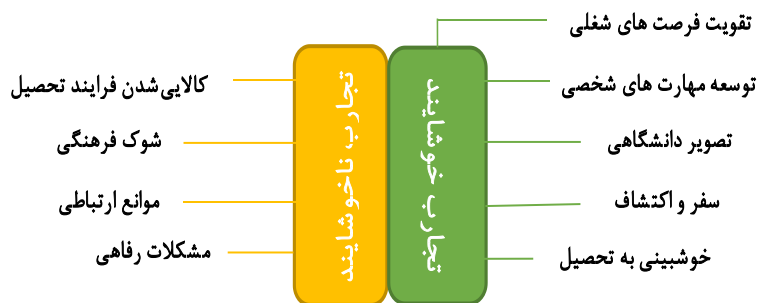
من در ابتدا با مشکل زبان محلی اینجا مواجه شدم ولی بعد از ۶ ماه با زبان کوردی آشنا شدم و تجربه‌های شیرینی در اینجا

پیدا کردم. (م ش ۱)

با توجه به الگوی ارائه شده در شکل (۱)، تجارب دانشجویان خارجی مشارکت‌کننده در این پژوهش ارزشمند، به دو دسته اصلی خوشایند و ناخوشایند تقسیم می‌شود. تجارب خوشایند شامل: رشد فردی، اکتشاف دنیای جدید، توسعه مهارت‌های شخصی و بهبود فرصت‌های شغلی، و تصویر مثبت از دانشگاه می‌باشد، اما تجارب ناخوشایند شامل: کالایی‌شدن فرایند تحصیل، موانع ارتباطی، مشکلات رفاهی و اقتصادی، و شوک فرهنگی است.

این الگو نشان می‌دهد که تجارب دانشجویان خارجی در دانشگاه کردستان، هم جنبه‌های خوشایند و امیدبخش و هم جنبه‌های ناخوشایند و چالش‌برانگیز داشته است. شناسایی این دو دسته تجربه می‌تواند به بهبود شرایط و رفع موانع موجود یاری رساند.

شکل ۱. الگوی تجارب دانشجویان خارجی دانشگاه کردستان در دو دسته خوشایند و ناخوشایند

بحث و نتیجه‌گیری

تحصیل در دانشگاه‌های خارجی، فرصتی منحصر به فرد برای تجربه یک دوره آموزشی جذاب و باکیفیت برای دانشجویان است. این تجربه نه تنها امکان آشنایی با فرهنگ تازه‌ای را فراهم می‌کند، بلکه خاطرات ارزشمندی را نیز برای دانشجویان به ارمغان می‌آورد. علاوه بر این، تحصیل در خارج از کشور می‌تواند در ارتقای جایگاه علمی دانشجویان نیز بسیار مؤثر واقع شود. همان‌طور که دانشجویان مصاحبه‌شده در پژوهش حاضر نیز بیان داشته‌اند، برقراری ارتباط با محافل علمی و دانشگاهی سایر کشورها، چشم‌انداز شغلی و پیشرفت حرفه‌ای آن‌ها را گسترش داده است.

نظرات مشارکت‌کنندگان در این پژوهش به دو دسته عمده خوشایند و ناخوشایند تقسیم می‌شود. برخی معتقدند که تحصیل در خارج از کشور تجربه‌ای بی‌نظیر است که به دانشجویان این امکان را می‌دهد تا در رشد فردی، اکتشاف دنیای جدید، توسعه مهارت‌های شخصی و بهبود فرصت‌های شغلی پیشرفت کنند. این تجربه برای جامعه و کشورهایشان نیز سودمند است و دانشجویان را قادر می‌سازد که به‌طور کامل در دنیای جهانی حاضر شده و با فرهنگ‌های متنوع و جوامع مختلف آشنا شوند. به‌عنوان مثال یکی از دانشجویان که کشورش تنوع فصول کمتری دارد، اظهار کرد: «توانستم در ایران و کردستان چهار فصل سال را تجربه کنم، تجربه‌ای که برای ما به‌یادماندنی خواهد بود (م.ش. ۸)». این نقل‌قول نشان‌دهنده اهمیت تجربه چندفصلی در دیگر کشورها برای دانشجویان است که نشان‌دهنده تأثیر مثبت محیط بر خاطرات و لحظات خاصی است که در طی تحصیل در این محیط‌ها برای آن‌ها ایجاد شده است.

تحصیل در خارج از کشور یک سرمایه‌گذاری برای آینده دانشجویان محسوب می‌شود و تأثیرات بسیاری بر توسعه شخصی، بهبود وضعیت جامعه و اقتصاد کشورها دارد. این تجربه، علاوه بر ارتقای مهارت‌های فردی، به بهبود شرایط اجتماعی و اقتصادی آن‌ها کمک می‌کند. به‌طور کلی برابر یافته‌های تحقیق، رشد فردی از نظر مصاحبه‌شوندگان، یکی از مهم‌ترین مزایای تجربه تحصیل در خارج از کشور است که می‌تواند

یکی از تصمیمات برتر زندگی باشد که افراد به منظور دستیابی به اهداف شخصی و حرفه‌ای خود از آن بهره‌مند شوند. این تجربه، دانشجویان را با چالش‌ها و تجارب جدیدی مواجه می‌کند و ایشان را به محیط‌های متنوع آگاه می‌سازد.

از آنجایی که موانع ارتباطی از دیگر موارد شایان توجه است و توجه به ادغام فرهنگی اجتماعی دانشجویان بین‌المللی یکی از مسائل مهم مطرح شده می‌باشد لذا نیازمند توجه و دقت است. در مصاحبه‌ها با دانشجویان بین‌المللی، مشکلاتی در ارتباطات آن‌ها با دانشجویان، کارمندان، و اساتید ایرانی مشخص شده است. فرهنگ از مؤلفه‌هایی مثل ارزش‌ها، سنت‌ها، عادت‌ها و اعتقادات یک جامعه تشکیل شده است که علاوه بر نوع افکار افراد، چگونه فکر کنند و چگونه اطلاعات دریافتی را پردازش نمایند. وقتی که فرد با محیط جدیدی از زندگی مواجه می‌شود که با آن ناآشناست، شوک فرهنگی ایجاد می‌شود. این شوک ناشی از تفاوت‌های ارزشی و سنتی میان جوامع مبدأ و مقصد است و به عواملی نظیر اقلیم، زبان، نقش‌های اجتماعی، قوانین رفتاری و ارزش‌ها و تنش‌های ارتباطی بستگی دارد. بهبود فرآیند ادغام فرهنگی و حل مشکلات مرتبط با شوک فرهنگی نقش مهمی در تسهیل تجربه دانشجویان بین‌المللی دارد.

سازگاری فرهنگی چالشی متداول برای افرادی است که در زمینه‌های مختلف فرهنگی یا علمی وارد یک کشور می‌شوند. برای اکثر افراد، فهم و پذیرش سریع یک فرهنگ جدید مشکل است. با این حال، این مشکلات نباید به صورت منفی مورد بررسی قرار گیرند؛ بلکه باید به عنوان یک فرصت برای یادگیری و تحول در نظر گرفته شوند. در مواجهه با چنین چالش‌هایی، مهم است که جامعه دانشگاهی و جامعه محلی حمایت لازم را ارائه دهند و موضوع مفروضات خوش‌بینانه درباره تحصیل در خارج کشور بیانگر اهمیت این موضوع است. ایرانیان و مردم کردستان، به عنوان افرادی که خود از یک فرهنگ و جامعه خاص هستند، به دانشجویان بین‌المللی با تعامل و حمایت مثبت ارتباط برقرار می‌کنند. ایجاد پل‌های گفتگو بین دانشجویان ایرانی و دانشجویان بین‌المللی می‌تواند یک راهکار مؤثر برای حل مشکلات فرهنگی و ایجاد تعامل مثبت باشد. این اقدام می‌تواند به تبادل نظر و تجربه بین اعضای جامعه دانشگاهی کمک کرده و فرآیند یادگیری و تطبیق با فرهنگ جدید را تسهیل نماید. یکی دیگر از پیشنهادها، برگزاری جشنواره‌های فرهنگی متنوعی همچون جشنواره‌های غذاهای بومی و محلی، بازی‌ها و سرگرمی‌های سنتی و موسیقی بومی مناطق گوناگون جهان در دانشگاه است. چنین برنامه‌هایی می‌تواند ضمن معرفی فرهنگ‌های مختلف، زمینه‌الزام برای تعامل و آشنایی بیشتر دانشجویان داخلی و خارجی را فراهم سازد.

یافته‌های پژوهش حاضر در خصوص زاویه دیگر موانع ارتباطی نشان داد که اکثر شرکت‌کنندگان در مصاحبه‌ها، به صورت قابل توجهی از برخورد مأموران اداره گذرنامه و فرایندهای اداری آن ناراضی هستند و بیان نموده‌اند که این مأموران اهمیتی برای ارتباط با این دانشجویان خارجی قائل نبودند. با توجه به

اهمیت روزافزون جذب دانشجوی خارجی به‌عنوان یک اولویت ملی و تأثیر منفی بالقوه هرگونه موانع اداری بر آینده آموزش عالی کشور، توجه مأموران مربوطه در زمینه ابعاد مختلف این موضوع حساس، ضروری به نظر می‌رسد. همچنین، برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه برای ارتقای مهارت‌های ارتباطی و شناختی این مأموران، توصیه می‌شود. از سوی دیگر، آشناسازی دانشجویان خارجی با مقررات اجتماعی، قوانین مدنی و حقوق شهروندی در ایران، باید به‌صورت جدی در دستور کار سازمان‌ها و نهادهای ذی‌ربط از جمله اداره گذرنامه و وزارت امور خارجه قرار گیرد.

بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر که در موضوع یافته‌های مربوط به مشکلات رفاهی به آن پرداخته شد، در مواردی مشاهده شده است که اطلاع‌رسانی کافی در خصوص جزئیات امکانات رفاهی همچون خوابگاه و سلف‌سرویس به دانشجویان بین‌المللی پیش از ورود به دانشگاه‌های ایران صورت نگرفته است. از آنجا که این امکانات بر اساس سلیقه و فرهنگ جامعه ایرانی طراحی و ارائه می‌شوند، عدم اطلاع‌رسانی کامل در این زمینه‌ها می‌تواند به‌صورت غیر عمد منجر به بروز عدم رضایت در میان برخی از دانشجویان بین‌المللی گردد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود اطلاع‌رسانی مناسب و کافی در خصوص جزئیات و ویژگی‌های امکانات رفاهی به دانشجویان بین‌المللی پیش از ورود به ایران صورت پذیرد "علاوه بر پیشنهاد قبلی، پیشنهاد دیگر گنجانیدن یک وعده غذای سنتی از کشور مبدأ دانشجویان خارجی در برنامه هفتگی یا ماهانه دانشگاه است. به‌عنوان مثال، می‌توان یک وعده غذای نیجریه‌ای را برای دانشجویان نیجریه‌ای یا یک وعده غذای سنتی عراقی و افغان را برای دانشجویان این کشورها در نظر گرفت".

تحصیل در خارج فرصتی ویژه و مزیتی بزرگ برای دانشجویان بین‌المللی محسوب می‌شود و شوک فرهنگی برای هر دانشجوی خارجی غیرممکن نیست و بر اساس یافته‌های این پژوهش، برخورد گرم و صمیمانه مردم منطقه کردستان با دانشجویان خارجی موجب شده است تا این دانشجویان از حضور در این استان ابراز رضایت کنند. مهربانی مردم منطقه زمینه‌ساز خاطرات خوشایندی برای دانشجویان بین‌المللی بوده است. همچنین، رفتار حرفه‌ای و دوستانه بسیاری از اساتید و کارمندان دانشگاه کردستان، تصویری مثبت از دانشگاه در ذهن ایشان ایجاد کرده است. علاوه بر این، تشابهات فرهنگی میان مردم سنندج و چند کشور همسایه، باعث حس نزدیکی و راحتی در میان دانشجویان شده است. لازم به ذکر است، از دیدگاه مصاحبه‌شونده‌ها، فعالیت آموزشی مرکز آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان و توانایی‌های هیئت‌علمی آن، نقش مهمی در انتقال تصویری مثبت از دانشگاه قبل از ورود دانشجویان بین‌المللی داشته است.

در نهایت، می‌توان اظهار کرد که تجارب تحصیلی دانشجویان خارجی در دانشگاه کردستان را می‌توان به دو دسته اصلی تجارب خوشایند از جمله رشد فردی، سفر و اکتشاف، توسعه مهارت‌های شخصی و

تقویت فرصت‌های شغلی، و تجارب ناخوشایند از جمله مشکلات مالی، شوک فرهنگی، موانع ارتباطی و رفاهی و بازاری شدن تحصیل، دسته‌بندی کرد. این دسته‌بندی نشان‌دهنده وجود چالش‌ها و فرصت‌هایی است که دانشجویان بین‌المللی در مسیر تحصیلی خود در دانشگاه کردستان با آن مواجه می‌شوند و این تجارب می‌توانند به‌عنوان یک راهنما برای بهبود شرایط و ارائه پشتیبانی‌های مناسب به این دانشجویان عنوان شوند.

در راستای بهبود تحصیل دانشجویان بین‌المللی در دانشگاه‌های ایران، راهکارهای دیگری نیز به شرح زیر ارائه می‌شود:

- تسهیل فرایندهای اداری و صدور مدارک مورد نیاز دانشجویان خارجی.
  - برگزاری دوره‌های آموزشی مقدماتی برای دانشجویان خارجی، پیش از شروع یا هم‌زمان با آغاز دوره تحصیلی، به‌منظور آشنایی بیشتر آنان با فرهنگ و ارزش‌های جامعه ایران و تسهیل سازگاری و انطباق دانشجویان با محیط آموزشی و اجتماعی.
  - توسعه خدمات حمایتی و مشاوره‌ای.
  - گسترش فرصت‌های مالی و بورس‌های تحصیلی برای جذب دانشجویان برتر.
  - برگزاری برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی مشترک میان دانشجویان داخلی و خارجی.
  - تسهیل فرایند اشتغال و کاریابی در حین تحصیل برای دانشجویان بین‌المللی.
- همچنین به‌منظور مرتفع ساختن موانع فناوری اطلاعات و ارتباطات، موارد زیر پیشنهاد می‌شود:
- ارائه تخفیف یا اعفاء از هزینه‌های رجیستر برای دانشجویان خارجی به‌عنوان یک اقدام حمایتی و ارائه راهنمایی به دانشجویان در مورد مراحل لازم.
  - ایجاد سیستم‌های آنلاین و خودکار برای رجیستر تلفن‌های همراه دانشجویان خارجی به‌منظور دسترسی سریع‌تر و کارآمدتر به شبکه‌های تلفن و اینترنت.
  - فراهم‌سازی سرویس‌های پیام‌رسان بین‌المللی معتبر و قانونی برای استفاده دانشجویان.
  - راه‌اندازی شبکه اختصاصی اینترنت پرسرعت بی‌سیم WiFi با پهنای باند بالا برای دانشجویان بین‌المللی.
  - استقرار سامانه مدیریت هویت و کنترل دسترسی (IAM) جهت اعطای دسترسی سطح‌بندی شده به منابع الکترونیکی.

ملاحظات اخلاقی

در جریان اجرای این پژوهش و تهیه مقاله کلیه قوانین کشوری و اصول اخلاق حرفه‌ای مرتبط با موضوع پژوهش از جمله رعایت حقوق آزمودنی‌ها، سازمان‌ها و نهادها و نیز مؤلفین و مصنفین رعایت شده است.

پیروی از اصول اخلاق پژوهش در مطالعه حاضر رعایت شده و فرم‌های رضایت‌نامه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی‌ها تکمیل شد.

حامی مالی

هزینه‌های مطالعه حاضر توسط نویسندگان مقاله تامین شد.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است و این مقاله قبلاً در هیچ نشریه‌ای اعم از داخلی یا خارجی چاپ نشده است و صرفاً جهت بررسی و چاپ به فصلنامه تدریس پژوهی ارسال شده است.

References

- ApplyBoard. (2023). Study Abroad Application Platform. <https://www.applyboard.com>.
- Asghari, F. (2022). A Phenomenological Study of the Lived Experience of Iranian Students as International Students. *Journal of higher education curriculum studies*, 12(24), 365-394 [In persian].
- Assadi, Y., Shirbagi, N., Salimi, J., & Rahimi, A. (2022). Assessing the Tendency of Managers Towards Self-Regulatory and Self-Improvement Skills (Study of Executive Managers of University of Kurdistan). *Karafan Quarterly Scientific Journal*, 19(Special Issue), 157-180.
- Barkhoda, S. J., Moradkhah, S., & Azizi, A. (2023). Rethinking Academic Planning: A Qualitative Analysis of Experiences of International Students. *EPS*, 2181. [In persian].
- Birindelli, P. (2023). The Experience of International Students: Biographical Narratives and Identities. *Society*, 1-16.
- Clandinin, D. J., & Connelly, F. M. (2004). *Narrative inquiry: Experience and story in qualitative research*. John Wiley & Sons.
- Ergun, A., & Kondakci, Y. (2021). The internationalisation of higher education and identity construction in Azerbaijan. *Europe-Asia Studies*, 73(7), 1330-1354.
- Flick, U. (2022). An introduction to qualitative research. An introduction to qualitative research, 1-100.
- Hashmi, S. M., Deng, Y., & Alhayki, Z. (2021). Analyzing the living and learning experience of foreign students at Jinan University. *Journal of Applied Research in Higher Education*, 13(1), 1-15.

Huang, J., Guo, H., & Zhou, Q. (2022). A Narrative inquiry of three Chinese international students' academic adjustment experiences at Canadian universities. *Journal of Teaching and Learning*, 16(2), 107-122.

Lysgaard, S. (1955). Adjustment in a foreign society: Norwegian Fulbright grantees visiting the United States. *International social science bulletin*.

Ministry of Science, Research and Technology. (2023). Annual performance report 2023. Tehran, Iran. Retrieved from <https://www.msrt.ir>

Niknam, Z. (2019). Intercultural exchanges in internationalization of university: Study-Abroad doctoral students' lived experiences in Iran. *Journal of Iranian Cultural Research*, 12(3), 123-152 [In persian].

Qadeer, T., Javed, M. K., Manzoor, A., Wu, M., & Zaman, S. I. (2021). The experience of international students and institutional recommendations: A comparison between the students from the developing and developed regions. *Frontiers in psychology*, 12, 667230.

Saidi, S. (2020). Intimate strangers: Afghan students lived experience in the COVID-19 crisis. *Interdisciplinary Studies in Humanities*, 12(2), 145-179 [In persian].

Saldaña, J., & Omasta, M. (2016). *Qualitative research: Analyzing life*. Sage Publications.

Sobkowiak, P. (2019). The impact of studying abroad on students' intercultural competence. *Studies in Second Language Learning and Teaching*, 9(4), 681-710.

Soltani, S., Shakeri, M., & Sabokro, M. (2020). Examining International Students' Challenges at Yazd University based on Grounded Theory Research. *Education Strategies in Medical Sciences*, 13(4), 295-305 [In persian].

Tamrat, W., & Teferra, D. (2018). Internationalization of Ethiopian higher education institutions: Manifestations of a nascent system. *Journal of Studies in International Education*, 22(5), 434-453.

Yamani-Dozi Sorkhabi, M., & Teymouri, M. (2015). The status of academic life of international students in Iranian state universities in the academic year 2014-2013 Higher Education of Iran, 26(7), 71-111 [In Persian].